
5 oktoober 2023

ACT

| The App Association vastus
Rue de la Loi 23
1000 Brüssel, Belgia

Eesti

Justiitsministeeriumile

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele,
mis käsitleb standardi rakendamiseks olulisi
patente ja millega muudetakse määrust (EL)
2017/1001

Seisukoht Euroopa Liidu standardi rakendamiseks oluliste patentide uue raamistiku kohta

I. Kokkuvõte

ACT | The App Association (The App Association) peab kavandatavat EL-i SEP-määrust oluliseks sammuks Euroopa Liidus läbipaistva ja õiglase SEP litsentsimise raamistiku loomisel. Määruse eesmärk on käsitleda Euroopa Komisjoni 2017. aastal tõstatatud muresid seoses SEP litsentsimise maastikuga ning selle mõjuga innovatsioonile ja konkurentsile. The App Association, mis esindab väikese ja keskmise suurusega ettevõtteid (VKE-d), usub, et innovatsiooni edendamiseks ja VKE-de toetamiseks on olulised selged juhised ja meetmed konkurentsivaenulike SEP litsentsimise tavade mõju leevendamiseks.

Me kindlasti toetame SEP litsentsimise põhiprintsiipe, sealhulgas SEP-litsentside pakkumist kõigile huvitatud sidusrühmadele, tõkendite kohaldamist ainult piiratud juhtudel, ülemäärase litsentsimise vältimist ja FRAND-litsentsitasude hindamist patenteeritud tehnoloogia väärtuse alusel. Kui SDO patendipoliitika ei ole piisav FRAND-i selge ja prognoositava mõistmise tagamiseks, peaks Euroopa Komisjon andma oma sidusrühmadele juhiseid. Me saame aru VKE-de tähtsusest EL-i majanduses ja nende piiratud ressursidest tingitud väljakutsetest SEP-läbirääkimistel ning toetame EL-i SEP-määruse alusel kavandatavaid mehhanisme, et kõrvaldada nende jaoks olulised konkurentsitõkked. Me toetame ka mittesiduvat FRAND-lepitusprotsessi, litsentsitasude kogumäära määramist ja EUIPO egiidi all sõltumatutest ekspertidest lepitajate ja hindajate poolt läbiviidavat olulisuse hindamise protsessi. EL-i SEP-määruses kavandatud EUIPO pädevuskeskuste protseduurid võimaldavad SEP-litsentsi andvatel osapooltel sõlmida kompromissi korras õiglasel SEP-litsentsid ja vältida kulukaid kohtuvaidlusi.

The App Association usub kindlalt, et tugeva EL-i SEP-määruse rakendamine on tasakaalustatud SEP-raamistiku jaoks vajalik ning pakub välja vajalikud muudatused, mis on kooskõlas Euroopa Komisjoni läbipaistvuse ja tõhususe eesmärkidega. Me rõhutame vajalike mõistete, näiteks olulisuse kontrolli ja VKE-de, määrusesse lisamist. Isegi kui Euroopa Komisjon esitab olulised mõisted mujal, tuleks määruses neile mõistetele selgesõnaliselt viidata. Samuti rõhutame, kui oluline on, et EUIPO viiks pädevuskeskuses registreeritud SEP-de suhtes järjepidevalt läbi olulisuse kontrolli, võimaldamata nende olulisuse määramisel seda, et ühe patendi olulisus mõjutaks mõne teise vastava patendipere patendi olulisust, mis võib olla välja antud erinevas riigis. Kui pädevuskeskus tunnistab ühe patendipere patendi oluliseks, peaks SEP omanik kandma kohustust tõendada kõigi teiste talle selles patendiperes kuuluvate patentide olulisust.

Lisaks usume, et EL-i SEP-määruses on lünki, mis võimaldavad SEP omanikel jätkata rakendusstandardite kasutajatele liigse surve avaldamist, võimaldades selliste esialgsete tõkendite kohaldamist, mis põhinevad ebamäärasel ja määratlemata „rahalisel olemusel“ ning tehes erandeid teatud standardi kasutusjuhtudel, mille puhul ei ole tarvilik läbida kohustuslikku litsentsitasu kogumäära määramise ja FRAND-lepitusprotsessi. Kui analüüsida neid erandeid ainult standardi alusel, mitte kasutusjuhtude põhiseisundil, siis ei käsitleta küsimust sellest, et siseturu toimimist mõjutavad olulised raskused või ebatõhusused on põhjustatud juurdepääsu puudumisest standardile endale - sellel on mõju paljudele turu vertikaalidele. Standardid, millel on negatiivne mõju EL-i konkurentsile ja mille suhtes tuleks alati kohaldada pädevuskeskuse protseduure, hõlmavad traadita side, mobiilside, Wi-Fi ja audio/video kodeki standardeid.

EL-i SEP-määrus koos soovitatud muudatustega loob vaieldamatult läbipaistva, prognoositava ja tõhusa SEP litsentsimise raamistiku, mis soodustab innovatsiooni, toetab VKE-sid ja loob

konkurentsikeskkonna, millest saavad kasu nii SEP omanikud kui ka elluvijad, teenides lõppkokkuvõttes EL-i majanduse ja tarbijate huve. Väikesed muudatused SEP-poliitikas on aeglase mõjuga SEP-ökosüsteemi tasakaalu tagamisel. Euroopa Komisjon peaks võtma arvesse EL-i SEP-määruse kavandatud muudatuste rakendamist, et luua õiglane ja juurdepääsetav SEP litsentsimise ökosüsteem, mis edendab innovatsiooni ja on uutele osalejatele avatud.

II. Taust ja ülevaade

ACT | The App Association on tehnoloogiaarendajatest väikeettevõtete kogukonna poliitika kujundamisega tegelev kaubandusühendus. Meie liikmed on globaalses rakenduste ökosüsteemis tegutsevad ettevõtjad, innovaatorid ja sõltumatud arendajad, kes puutuvad kokku kõigi tööstusharu vertikaalidega. Me teeme oma liikmetega koostööd selleks, et edendada poliitilist keskkonda, mis premeerib ja inspireerib innovatsiooni, pakkudes samal ajal ressursse, mis aitavad neil tõsta kapitali, luua töökohti ja jätkata uskumatu tehnoloogia loomist. Praegu on App Associationi esindatava ökosüsteemi – mida me nimetame rakenduste majanduseks – väärtus globaalselt ligikaudu 830 miljardit eurot ja see annab Euroopa Liidus (EL) enam kui 1,3 miljonit töökohta.¹

The App Association koostas käesoleva dokumendi selleks, et rõhutada kuidas kavandatud **Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb standardi rakendamiseks olulisi patente ja millega muudetakse määrust (EL) 2017/1001** (EL-i SEP-määrus) saab pakkuda Euroopa Liidu (EL) jaoks tasakaalustatud, läbipaistvat ja prognoositavat standardi rakendamiseks olulise patendi (SEP) raamistikku. Me usume, et EL-i innovatsiooni võimaldamiseks on vaja selgeid juhiseid, mis leevendavad SEP-litsentside kuritarvitamise konkurentsivaenulikkust mõju. Meie seisukohas *standardite, patentide ja konkurentsipoliitika kohta väikeettevõtete innovatsiooni edendamiseks* (ingl *Standards, Patents, and Competition Policy to Drive Small Business Innovation*) on esitatud meie üksikasjalikud seisukohad põhimõtete kohta, mis toetavad SEP litsentsimise ökosüsteemi võitluses praegu kasutatavate kuritahtlike taktikate vastu.²

Aastal 2017 tõstatas Euroopa Komisjon küsimuse SEP litsentsimise maastiku kohta ja nõudis selle jaoks suurendatud läbipaistvusel põhineva tasakaalustatud lähenemisviisi rakendamist. Komisjon töötas 25. novembriks 2020 välja intellektuaalomandi tegevuskava, mille alusel struktureerida ümber SEP litsentsimise süsteemi edendamaks tehnoloogiapõhise innovatsiooni läbipaistvust ja prognoositavust. Seda plaani toetasid Euroopa Ülemkogu oma järeldustes³ ja Euroopa Parlament oma resolutsioonis.⁴ Euroopa Komisjon tegi 14. veebruaril 2022 üleskutse koguda tõendeid mõjuhindangu jaoks.⁵ Selle jaoks esitas App Association oma tagasiside.⁶ Nüüd esitame oma seisukoha vastuseks komisjoni avatud konsultatsioonile seoses EL-i SEP-määruse vastuvõtmisega.

III. ACT | The App Associationi üksikasjalik seisukoht EL-i SEP-määruse kohta

¹ Vt <https://actonline.org/wp-content/uploads/Deloitte-The-App-Economy-in-the-EU-2020.pdf>.

² Vt <https://actonline.org/wp-content/uploads/ACT-SEP-Gen-Position-Paper-sent-081619.pdf>.

³ Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 18. juuni 2021. aasta istungil kinnitatud järeldused intellektuaalomandi poliitika kohta.

⁴ Euroopa Parlamendi 11. novembri 2021. aasta resolutsioon intellektuaalomandi tegevuskava kohta EL-i majanduse taastamise ja vastupidavuse toetamiseks (2021/2007(INI)).

⁵ Vt https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13109-Intellectual-property-new-framework-for-standard-essential-patents_en.

⁶ Vt https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13109-Intellectual-property-new-framework-for-standard-essential-patents/F3257503_en.

The App Association toetab EL-i SEP-määruse vastuvõtmist muudatustega, mis on kooskõlas komisjoni eesmärgiga luua **läbipaistev, prognoositav ja tõhus SEP litsentsimise raamistik**. EL-i SEP-määrus sisaldab olulisi eesmärgi, mis käsitlevad meie VKE-de kogukonna tõstatatud probleeme seoses SEP omanikega, kes kohustuvad litsentsima oma SEP-d standardeid väljatöötava organisatsiooni (SDO) jaoks õiglastel, mõistlikel ja mittediskrimineerivatel (FRAND) tingimustel ning hiljem seda kohustust ära kasutavad või võetud kohustusest taganevad. Oportunistlikud SEP omanikud on kasutanud ära SDO poliitika, mis sisaldavad mitmetähenduslikke FRAND-i mõisteid, et manipuleerida õiglase litsentsimise läbirääkimiste protsessiga. Teised SEP omanikud on oma FRAND-kohustust rikkunud ilma õigusliku tagajärjeta. Kuna SDO-d hõlbustavad juurdepääsu erinevate tööstusharude tehnilistele standarditele, **koormavad need oportunistlikud SEP omanikud paljusid vertikaale**, otsides alati järgmist turgu, et saada oma SEP-le täiendavat ja mitteseotud väärtust. SEP litsentsimise ökosüsteemis kogetud konkurentsivaenulik kahju häirib õiglast juurdepääsu tehnilistele standarditele, mis toetavad tõhusat innovatsiooni.

On oluline, et valitsused ei sekkuks SDO-de tegevusesse ja et SDO-d säilitaksid oma autonoomia. Kui aga SDO-d ei suuda anda juhiseid SEP litsentsimise läbirääkimiste oluliste osade kohta, nagu mõiste FRAND, **peaksid riigid andma oma sidusrühmadele selgitusi**. SEP litsentsimisel on pikk ajalugu, mille kaudu on ilmnunud aluspõhimõtted, mis on aluseks FRAND-kohustusele tagada konkurentsivõimeline ja tarbijatele kasulik süsteem. Need põhimõtted on määratletud dokumendis CWA 95000, *Standardi rakendamiseks oluliste patentide litsentsimise põhiprintsiibid ja meetodid* (ingl CWA 95000, *Core Principles and Approaches for Licensing of Standard Essential Patents*; CWA 95000), mille on CEN/CENELEC Workshop Agreement'i alusel välja töötanud lai läbilõige Euroopa sidusrühmadest.⁷ CWA 95000 loodi vastusena kasvavatele probleemidele seoses nii standardimise kui ka SEP litsentsimise kuritarvitamisega, mis praegu mõjutavad paljusid EL-i sektoreid ja turusegmente. Seepärast usume, et CWA 95000 on parimas positsioonis selleks, et teavitada komisjoni sellest, kuidas luua nii kogenud kui ka kogenematute SEP läbirääkijate jaoks õiglane SEP litsentsimise ökosüsteem, mis edendab tööstuse, standardimise ja lõpuks ka tarbijate eesmärgi ja huve.⁸ Need põhimõtted on muuhulgas:

- **Õiglane ja mõistlik kõigi suhtes** – SEP omanik, kellele kehtib FRAND-kohustus, peab litsentsima sellise SEP õiglastel, mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel kõigile ettevõtetele, organisatsioonidele ja üksikisikutele, kes standardit rakendavad või soovivad rakendada.
- **Tõkendid on rakendatavad ainult kindlatel juhtudel** – SEP omanik ei tohiks taotleda tõkendite ega muude välistavate õiguskaitsevahendite rakendamist ja see ei tohiks olla lubatav, välja arvatud piiratud juhtudel, kui rahalised õiguskaitsevahendid ei ole kasutamiseks saadaval. Rakendajal või litsentsisaajal on alati õigus nõudeid ja vastuväiteid esitada.
- **Üleandmisel laieneb FRAND-lubadus** – kui FRAND-iga koormatud SEP antakse üle, liiguvad FRAND-kohustused SEP-le selles ja kõigis järgmistes üleandmistes.
- **Liiga laiaulatusliku litsentsimise keeld** – kuigi mõned litsentsisaajad võivad soovida saada laiemaid litsentse, ei tohiks patendiomanik nõuda, et rakendajad võtaksid või väljastaksid deklareeritud SEP-le litsentse, mis ei ole standardi jaoks olulised, jõustatavad, mida ei ole rikutud või mis on kehtetud;

⁷ Vt <https://www.cencenelec.eu/media/CEN-CENELEC/CWAs/ICT/cwa95000.pdf>.

⁸ *Id.*

- **FRAND-litsentsitasud** – kehtiva, rikutud ja jõustatava FRAND-iga koormatud SEP mõistlik määr peaks põhinema tegeliku patenteeritud leiutise väärtusel, välja arvatud selle standardisse lisamisel, ning võtma arvesse kõigi konkreetse standardiga seotud SEP-de eeldatavat üldist litsentsitasu määra ja SEP uuenduslikku mõju konkreetsele standardile. Mõistlikku määra ei tohi hinnata vaakumis.

EL-i SEP-määruse eesmärk on leida tasakaal patendiomanike ja rakendusstandardite kasutajate huvide vahel, hõlmates **kolme olulist tasakaalustatud SEP litsentsimise määruse komponenti**:

- 1) teatud SEP-de FRAND-litsentsimisega seotud põhimõtete tuvastamine;
- 2) väikese ja keskmise suurusega ettevõtete (VKE-d) innovatsiooni teelt ebaproportsionaalsete takistuste kõrvaldamine; ja
- 3) Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti (EUIPO) määramine hõlbustama ekspertide juhendamisel SEP litsentsimise vaidluste lahendamise mehhanisme.

EL-i SEP-määrus kujutab endast positiivseid samme, mida Euroopa Komisjon on astunud tasakaalustatuma SEP litsentsimise raamistiku loomiseks. Konkurentsi soodustava SEP litsentsimise protsessi toetamiseks tuleks teha muudatusi.

A. Mõiste FRAND aluseks olevad tunnustatud põhiprintsiibid

EL-i SEP määruse tekstis tunnustatakse FRAND-i põhiprintsiipe, mis sageli takistavad VKE-dest innovaatoritel sisenemast standardiseeritud tehnoloogiapõhistesse tööstusharudesse või saavutamast edu. EL-i SEP-määruse **põhjenduses 3** tunnistab komisjon, et **standardi edu määrab laialdane rakendamine** ja seetõttu peaksid **kõik sidusrühmad saama standardit kasutada**.⁹ Selles jaos selgitab komisjon, et SDO-d nõuavad SEP omanikelt kohustust litsentsida oma SEP-d sel eesmärgil FRAND-tingimustel.¹⁰ Mõned SEP omanikud keelduvad litsentsi andmast teatud väärtusahela ettevõtetele, litsentsides selle asemel järgmise etapi sidusrühmasid, näiteks lõpptoodete tootjaid, kellelt SEP omanik saab oma patenteeritud tehnoloogia jaoks lisaväärtust hankida rakendustehnoloogia mitteseotud funktsioonidest. Selles jaos märgitakse õigesti, et **kohustust litsentsida kõigi rakendusstandardite kasutajad peaksid järgima ka järgmised SEP omanikud**.¹¹ Standardi laialdase rakendamise võimaldamiseks peab FRAND-kohustus olema SEP-ga seotud sõltumata omanikust, kuna patenteeritud tehnoloogia on standardisse lisatud enne patendiomandi üleminekut.

EL-i SEP-määrusest kõige tõhusama versiooni esitamiseks peab komisjon selgesõnaliselt tunnustama teisi **FRAND-aluspõhimõtteid**, mille oleme tuvastanud ja milles EL-i sidusrühmad on kokku leppinud:

- 1) tõkendid on saadaval ainult piiratud juhtudel;
- 2) liiga laiaulatusliku litsentsimise keeld; ja

⁹ Vt COM(2023)232, põhjendus 3 veebisaidil https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13109-Intellectual-property-new-framework-for-standard-essential-patents_en.

¹⁰ *Id.*

¹¹ *Id.*

3) analüüsi suunamine kehtiva, rikutud ja jõustatava FRAND-iga koormatud SEP leidmiseks, mis põhineb tegeliku patenteeritud leiutise väärtusel, välja arvatud selle standardisse lisamisel.

Oleme kindlad, et EUIPO pädevuskeskuse egiidi all leevendatakse SEP litsentsimise vaidlustes liigsete tõkendeid kehtestavate kohtuotsuste tegemist ja litsentsitasude ülehindamist. Seevastu **liiga laiaulatusliku litsentsimise küsimust ei pruugita täielikult käsitleda**, kui määrus ei näe ette konkreetset sõnastust, milles öeldakse, et asjakohatute patentide litsentsimisele sundimine rakendusstandardite kasutajate poolt ei ole kooskõlas tasakaalustatud ja õiglase SEP litsentsimisega. SEP litsentsimise läbirääkimiste ajal nõuavad mõned patendiomanikud VKE-delt pidevalt kehtetute, ebaoluliste või muul viisil jõustamatute patentide litsentsimist koos asjakohase SEP-ga. On oluline, et komisjon selgitaks, et mitte-SEP või muude patentide ristlitsentsimist nõudvate litsentsimistingimuste kehtestamine ei ole kooskõlas FRAND-kohustusega ja viitab litsentsiandja ebamõistlikkusele.

B. Mehhanismid VKE-de takistuste kõrvaldamiseks SEP litsentsimise ökosüsteemis

EL-i SEP-määruse põhjenduses 1 ja artiklis 3 tunnistatakse **VKE-sid standardimisprotsessi oluliste sidusrühmadena** ning rakendatakse mehhanisme, mis toetavad nende võimet olla konkurentsivõimelised tehnoloogiapõhistes tööstusharudes. Selle määruse abil saab EUIPO leevendada VKE-de probleeme õiglase SEP litsentsimise protsessiga, pakkudes vähendatud juurdepääsutasusid või need välistades, tasuta nõustamist ja tasuta koolitusi. Need määrusega ette nähtud mehhanismid vähendavad VKE-de ees seisvaid tõkkeid ja tagavad, et nad saavad teha SEP litsentsimise läbirääkimiste ajal teadlikke otsuseid, viimata läbi keerulist kulutõhususe analüüsi selle kohta, kas kanda juurdepääsutasusid ja palgata ettevõtteväliseid õiguslikke ja professionaalseid nõustajaid.

Aastaks 2022 oli VKE-de kogukonnas **84,6 miljonit EL-i kodanikku**, keda **ohustas SEP litsentside kuritarvitamine**.¹² VKE-d tegutsevad minimaalsete rahaliste ja professionaalsete ressurssidega ning neil on sageli keeruline tagada investeeringute tegemine oma toodetesse. VKE-de tegevus tugineb ka õiglusel ja prognoositavusel ning nad ei taha sõltuda juurdepääsust standarditele, mis tekitavad ebakindlust ja riske. Enamik SEP portfelle on rahvusvaheliste ettevõtete käes, mistõttu on **EL-i VKE-d haavatavad hästi rahastatud ja hästi varustatud ettevõtete võimaliku turujõu kuritarvitamise ees**.¹³ Praegu moodustavad need ettevõtted **väikese sidusrühmade rühma, kes saavad praegusest süsteemist kasu ja teevad kõvasti tööd, et seista vastu EL-i SEP-määruse rakendamisele**. VKE-d moodustavad 99 protsenti kõigist EL-i ettevõtetest, annavad üle poole Euroopa SKT-st ja on osa kõigist majanduse sektoritest.¹⁴ Nad on asendamatud Euroopa tööstuslike ökosüsteemide, majandusliku ja tehnoloogilise suveräänsuse jaoks ning vastupidavuse tagamisel väliste šokkide suhtes. VKE-d on EL-i innovatsiooni ökosüsteemi, majanduskasvu ja töökohtade säilitamise jaoks väga olulised. Me näeme vaenulikkust EL-i SEP-määruse suhtes kui katset häirida konkurentsi mõne suure portfelliga kasumit taotleva SEP omaniku kasuks.

C. SEP litsentseerimise vaidluste mittesiduv asjatundlik lahendamine EUIPO kaudu

¹² Vt <https://www.statista.com/statistics/936845/employment-by-smes-in-european-union/#statisticContainer>.

¹³ Vt <https://www.copperpodip.com/post/seps-standard-essential-patents-the-status-quo>.

¹⁴ Mitmed uuringud erinevate olulisemate tehnoloogiate kohta näitavad, et range testimise korral on ainult 10 kuni 50 % deklareeritud patentidest olulised (CRA, 2016 ja IPlytics, 2017).

Pädevuskeskuse loomine, et hõlbustada olulisuse kontrolli, litsentsitasu kogumäära määramist ja FRAND-i lepitusmenetlusi, lahendab olulised probleemid, mis kerkivad esile SEP litsentsimise vaidlustes. EL-i SEP-määruse **III jaotise 3. peatüki** kohaselt peavad sidusrühmad pädevuskeskuses oma SEP registreerima. Seejärel viib pädevuskeskus läbi **olulisuse kontrolli, et vältida V jaotises määratletud protseduuride kaudu üleregistreerimist**. VKE-sid kahjustavad sageli asjatud kohtuhagid SEP omanike poolt, kes võivad olla oma patendi deklareerinud „oluliseks“, pakkudes samas SDO-dele, patendipuulidele või riikidele vähe või üldse mitte tõendeid. SDO-del on sageli raske olulisuse kontrolli jaoks ressursse kulutada või ressursside kulutamist kohaselt jaotada. EL peaks selle lünga täitma, tagamaks, et sidusrühmad saaksid tugineda olulisuse kindlaksmääramistele. EL-i SEP-määruse **artikkel 17** näeb samuti ette, et pädevuskeskus **hõlbustab lepingute sõlmimist litsentsitasu kogusumma määramiseks** konkreetset standardit hõlmavate SEP-de puhul. Tõenäoliselt vähendab see protsess teatud SEP litsentsiandjate võimalusi nõuda oma SEP rakendusstandardite kasutajatelt liigseid litsentsitasusid.

See protsess nõuab, et asjaomased SEP omanikud avalikustaksid litsentsitasu kogumäära ulatuse, sealhulgas nende määratluse, kas määr on ülemaailmne.¹⁵ **Ülemaailmsete määrade kehtestamine on VKE-dele kahjulik**, sealhulgas neile, kes on seotud EL-i majandusega, kuna see võimaldaks SEP omanikel määrata potentsiaalselt ebaproportsionaalse litsentsitasu määra, mis juhul, kui sellega rakendusstandardite kasutaja ei nõustu, **võimaldaks SEP omanikul taotleda riiklikku tõkendit**, mis põhineb ekstraterritoriaalsel käitumisel. EL peaks keskenduma ainult oma sidusrühmadele ja **piirama litsentsitasu kogumäära kindlaksmääramist oma majandusega**.

Kolmas protsess, millega pädevuskeskus tegeleks, oleks **kohustuslik ja mittesiduv FRAND-lepitusprotsess** sõltumatute eksperthindajate ja -lepitajate poolt, kellel on laialdased kogemused vaidluste lahendamise ja FRAND-tingimustel litsentsimise majanduslike mõjude valdkonnas. FRAND-lepitusprotsess on kirjeldatud EL-i SEP-i määruse **VI jaotises**. See protsess võimaldab litsentsi andvatel osapooltel jõuda SEP-litsentsi tingimuste osas kompromissini ilma kohtuvaidluse ohuta. EL-i SEP-määruses tuleks täpsemalt määratleda selle vaidluste lahendamise mehhanismi eeskirjad ja protseduurid, et tagada selle protsessi õiglus kõigi sidusrühmade jaoks. EUIPO-l oleks asjakohane juhiste saamiseks tutvuda CWA 95000-ga, et arendada põhimõttelist arusaama FRAND-ist.

IV. Vajalikud muudatused EL-i SEP-määruses, mis võimaldavad EL-is luua tasakaalustatud SEP litsentsimise ökosüsteemi

Eeskirjade tõhususe jaoks on vajalik piisav selgus ka kõige kogenumate ettevõtete jaoks, keda selle juhised mõjutavad. Selge määruse kõige olulisem aspekt on **oluliste mõistete õige määratlus**. Määruse teksti **artikli 2** kohaselt ei ole paljud olulised mõisted määrusega hõlmatud või need on liiga kitsalt määratletud. **Artiklit 2** tuleks selguse ja usaldusväärsuse tagamiseks muuta. Määruses määratlemata mõisted, mis on selle tähenduse seisukohalt otsustava tähtsusega, on järgmised: **1) olulisuse kontroll, 2) hindaja, 3) lepitaja ja 4) mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtted**. Kõige kogenumate sidusrühmade abistamiseks, kui mõni neist mõistetest on üldiselt määratletud komisjoni või Euroopa valitsuse muude osade poolt ja see on kohaldatav EL-i SEP-määruse suhtes, tuleks see tekstis välja tuua koos selge viitega asjaomasele mõistele.

¹⁵ Vt COM(2023)232, artikli 15 lõike 2 punkt g) veebisaidil https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13109-Intellectual-property-new-framework-for-standard-essential-patents_en.

Määrus peaks samuti tagama, et selle mõisted ei jätaks ruumi laiendavaks tõlgendamiseks. Näiteks on „**standardi rakendamiseks oluline patent**” praegu määruses määratletud kui „mis tahes patent, mis on standardi jaoks oluline”. Standardi rakendamiseks olulise patendi täpsem määratlus oleks „mis tahes patent, mis on standardile kaasa aidanud ja olulisena deklareeritud”. Kavandatud mõistet „**FRAND-tingimuste kindlaksmääramine**” tuleks samuti täpsustada, et see hõlmaks seda, kuidas protsess algatatakse, seda, kas see viiakse läbi enne liikmesriigi pädevale kohtule hagi esitamist ja kas sõltumatu lepitaja hõlbustab seda menetlust pooltelt tõendeid kogudes ja mittesiduvat arvamust esitades.

A. Olulisuse kontrollid peavad olema samaväärsed kõigi registreeritud patentide puhul

EL-i SEP-määruse tekst olulisuse kontrolli kohta on väga oluline tagamaks, et väidetavad SEP omanikud ei taotleks oma patendi eest pettuse teel lisakasumit. Me toetame EUIPO egiidi all teostatavate olulisuse kontrollide hõlbustamist ja sõltumatu hindaja poolset ekspertjuhendamist, kuid praegune struktuur ei täida Euroopa Komisjoni läbipaistvuse eesmärgi. **Olulisuse kontrollid on vajalikud, et vältida valesid SEP nõudeid, mis viivad üledeklareerimiseni. Artikliga 28** seda eesmärki ei saavutata ja seda tuleks muuta tagamaks, et mitteolulisi patente, mis väidetavalt on SEP-d, ei registreeritaks EUIPO-s, mille tõttu tunnistaks Euroopa valitsus neid SEP-dena. **EL-i SEP-määruse artikli 28 lõikes 3** on sätestatud, et olulisuse kontrolli ei tohiks teha rohkem kui ühe vastava patendipere SEP puhul. See süsteem võimaldaks patendipere potentsiaalselt mitteolulisi patente EL-is SEP-na jõustada, välja arvatud juhul, kui liikmesriigi pädev kohus hiljem eriarvamusele jõuab. Kuigi pädevuskeskus valib igal aastal registreeritud SEP-de seast valimi, et teostada olulisuse kontrolli, on tõenäoline, et SEP-dena väljastatud mitteolulised patendid on SEP litsentsimise ökosüsteemile juba kahju tekitanud. Märgime, et EL-i liikmesriikide ja väljaspool EL-i asuvate jurisdiktsioonide patendiseaduste erinevusi silmas pidades **ei ole mõistlik otsustada, et patent on ühes riigis oluline, kuna patent on oluline mõnes teises riigis**. See on SEP litsentsimise protsessile kahjulik, kui EL peab patente nende mõõdikute põhjal oluliseks. See arusaam peaks kehtima praktiseerivate ja mittepraktiseerivate sidusrühmade kohta, kellel on deklareeritud SEP. Seetõttu peaks(id) **SEP omanik(ud)**, kes tunnistab (tunnistavad) oma patendi(d) oluliseks, **kandma kohustust tõendada kõigi oma patendipere vastavate patentide olulisust pärast seda, kui pädevuskeskus on kindlaks määranud ühe sellise patendi olulisuse**.

Põhjendus 27 samuti ei toeta seda eesmärki, kuna sellega võetakse vastu olemasolevad patendipuulide olulisuse kontrollid, mis on teostatud enne määruse jõustumist, ilma et oleks tagatud, et kontrollid vastavad pädevuskeskuse kehtestatud meetodilistele standarditele. Kui olulisuse kontrolli ei teosta kohtuasutus, **tuleks olulisuse kontroll läbi viia olenemata sõltumatu üksuse poolt läbiviidud eelnevast olulisuse hindamisest**. Mõned SEP omanikud püüavad oma patendipuuli varjus nutikalt õiglasest protsessist mööda hiilida. Mõned tuntud **patendipuulid** on väitnud, et nad ei pea FRAND-kohustusest kinni pidama, kuigi nad on **FRAND-iga koormatud SEP omaniku esindajad. Patendipuuli varasema olulisuse kontrolli tulemuse järgimine** annab oportunistlikele SEP omanikele oma patendipuulide kaudu **võimaluse taotleda potentsiaalselt ebaolulisi patente mitte-FRAND-i tingimustel**. Varasemate sõltumatute olulisuse kontrollide aktsepteerimiseks on EUIPO järgi ainsateks vajalikeks tõenditeks SEP registreerimisnumber, patendipuuli, selle halduri ning hindaja identifitseerimisandmed.¹⁶ Need ei tohiks olla piisavad tõendid.

¹⁶ Vt COM (2023)232, artikli 8 punkt b veebisaidil https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13109-Intellectual-property-new-framework-for-standard-essential-patents_en.

- B. Kohustuslike protsesside ulatuslikud erandid vähendavad määruse mõju SEP litsentsimise ökosüsteemile

Komisjon on pädevuskeskuste jaoks teinud kaks laiaulatuslikku **erandit** kirjeldatud kohustusliku **litsentsitasu koondmäära** ja **FRAND-lepitusprotsesside** kohta, mis võimaldavad kuritarvitusi ja rikuivad selliste menetluste kehtestamise eesmärki.

1. Ajutised rahalised tõkendid

Õigusakti teksti artikli 34 lõikes 4 on sätestatud, et kumbki pool võib kuni FRAND-tingimuste kindlaksmääramiseni taotleda, et liikmesriigi pädev kohus kehtestaks väidetava rikkuja suhtes ajutise rahalise tõkendi. On ebaselge, mida kujutaks endast ajutiseks tõkendiks kvalifitseeruva tõkendi „rahaline iseloom”. See mitmetähenduslik säte saaks kõige rohkem kahju tekitada väiksematele sidusrühmadele. Kui VKE suhtes kohaldataks ajutist tõkendit, kannaksid nad tõenäoliselt hüvitamatut ning tohutut tulu- ja investeeringukahju isegi siis, kui kohus otsustaks hiljem, et kõnealuse SEP tegelikku rikkumist ei esinenud. Kuigi komisjon võib arvestada VKEdest uuendajaid, kes on SEP omanikud, on tõenäoline, et seda sätet hakkab kasutama vähemus patendiportfelli kuuluvatest suurtest patendiomanikest, kes on sageli kasutanud ära ebaselgusi seadustes ja eeskirjades rakendusstandardite kasutajate kahjuks. See protsess muudaks ebaefektiivseks ka kohustusliku FRAND-lepitamise protsessi eesmärgi enne nõuete esitamist UPC-s või liikmesriigi pädevas kohtus, kuna SEP omanikud saaksid vältida selle nõude kohaldumist.

2. Küpsed ja välja arendatud standardid

Komisjon pakub ka **erandeid** teatavate standardite **määratletud kasutusjuhtude jaoks**, kui on piisavalt tõendeid selle kohta, et FRAND-tingimustele vastavad SEP litsentsimise läbirääkimised ei too kaasa **olulisi raskuseid või ebatõhusust, mis mõjutavad siseturu toimimist**.¹⁷ Komisjon põhjendab, et küpsedel standarditel võivad olla hästi väljakujunenud ärisuhted ja litsentsimistavad standardi teatud kasutusjuhtudel, tuues näiteks traadita side. Seevastu märgib komisjon, et selliseid kasutusjuhte tuleks käsitleda erinevalt kui uudseid, isegi samade standardite kasutusjuhte seoses vähem arenenud turgudega.

Kui analüüsida neid erandeid ainult standardi alusel, mitte kasutusjuhtude põhiselt, siis ei käsitleta küsimust sellest, et siseturu toimimist mõjutavad olulised raskused või ebatõhusused **on põhjustatud juurdepääsu puudumisest standardile endale** - sellel on mõju paljudele turu vertikaalidele. Seetõttu peaks **analüüs** pädevuskeskuse **raames mehhanismidest tehtavate erandite määramiseks põhinema** olemasolevate ja tulevaste standardite **standardil**.

On ka hästi teada, et **traadita side, mobiilside, Wi-Fi ja audio/video koodekistandardite** litsentsimise vaidlused mõjutavad endiselt **konkurentsi ja innovatsiooni tõhusust EL-i siseturul**, kuna selles osalevad pahausksed SEP omanikud. Nendes standardites kasutavad SDO-d **SEP litsentsimise läbirääkimistel** enda kasuks **mitmetähenduslikke FRAND-i mõisteid**, sealhulgas **moonutades oma patenteeritud tehnoloogia väärtust**, et saada **suuremaid litsentsitasusid**. Viimati tuvastas **Ühendkuningriigi ülemkohus**, et prominentne SEP omanik InterDigital Technology Corporation püüdis kätte saada kogu rakendustehnoloogia (mobiiltelefoni) väärtust, mis hõlmas funktsioone (nt ekraani suurus, protsessori võimsus,

¹⁷ Vt COM(2023)232, põhjendus 4; artikli 1 lõiked 3 ja 4; artikli 66 lõige 4; artikkel 17; artikkel 18; artikli 34 lõige 1 veebisaidil https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13109-Intellectual-property-new-framework-for-standard-essential-patents_en.

bränd), mis ei ole SEP tehnoloogiaga seotud.¹⁸ Kohus leidis, et SEP väärtus ei oleks tohtinud kajastada kõrgemaid hindu, mis ei ole seotud rakendustehnoloogia komponentidega, mis tänu SEP-le toimivad.¹⁹ Kohus leidis hiljuti nii asjas **InterDigital vs. Lenovo kui asjas Optis v. Apple**, et **vastaval SEP litsentsiandjal oli järjepidev praktika pakkuda „väiksematele tegijatele“ ebamõistlikke ja diskrimineerivad litsentse** ning nende litsentse suuremate litsentsisaajatega peetud vaidlustes võrdlevalt kasutada.²⁰ **Väiksematel litsentsisaajatel** ei ole mitte ainult kogemusi või ressursse, mis on vajalikud selleks, et määrata, milline peaks olema mõistlik litsentsitasu määr antud SEP kohta²¹, vaid nad on sageli ka teatud SEP omanike suurema **kasumi teenimise skeemi lahutamatu osa**. Selle tulemusena kogeb **suur hulk VKE-sid**, mis moodustavad EL-i sisemajanduse, **konkurentsialaseid tagasilööke**, millel on **doominoefekt tervete turgude jaoks**.²²

Standardi kõige **küpsemad** ja **vaidlustatamad kasutusjuhud traadita side ruumis**, mille kohta komisjon märgib, et selles ruumis esinevad arenenud ärisuhted ja litsentsimise tavad. Kui teatud **SEP litsentsiandjad** ei suuda FRAND-kohustusest hoolimata sundida rakendusstandardite kasutajaid ebamõistlikke litsentsimise tingimusi aktsepteerima, **kasutavad nad oma vaidluste lahendamiseks soodsaid riike**.²³ **Kohtud on isegi tunnistanud, et nad ei peaks sekkuma** SEP litsentsimise läbirääkimistesse, nimelt **FRAND-tingimuste kindlaksmääramisse**, vaid nad peaksid püüdma pakkuda tööriistu selliste probleemide lahendamiseks.²⁴ Need SEP litsentsimise vaidlused põhinevad **ebaselgel FRAND-i määratlusel**, mida on kirjeldanud **Euroopa Telekommunikatsiooni Standardite Instituut (ETSI)**, mis on **ülemaailmselt vastutav** ligikaudu **75 protsendi SEP kohtuvaidluste eest**.²⁵ VKE-d ei saa endale lubada sellist olukorda ega taha riskida sisenemisega turule, kus esineb kõrge kohtuvaidluste tekkimise võimalikkus.

Küpsed standardid, nagu **traadita side, mobiilside, Wi-Fi ja audio-/videokoodeki standardid** pakuvad palju SEP litsentsimise vaidlusi ja **õigustavad EL-i sekkumist**, et kehtestada mehhanismid leevendamaks SEP litsentsimise vaidlusi, mis jõuavad kohtuvaidluste staadiumisse. Seetõttu on vajalik traadita side, mobiilside, Wi-Fi ja audio-/videokoodeki standardite jaoks allutamine **artiklite 17, 18 ja artikli 34 lõike 1** kohastele pädevuskeskuste mehhanismidele, kuni komisjon teeb kindlaks, et ärisuhted on hästi välja kujunenud.

V. Järeldus

EL-i SEP-määrust tuleks rakendada, et anda Euroopa sidusrühmadele juhiseid ja menetlusvõimalusi **õiglaste, prognoositavate ja usaldusväärsete SEP litsentsimise läbirääkimiste** pidamiseks. Määruse eesmärkides on adresseeritud kõige ebasoodsamas

¹⁸ Interdigital Technology Co. v. Lenovo Group Ltd. [2023] EWHC 539 (Pat).

¹⁹ *Id.*

²⁰ Interdigital Technology Co. v. Lenovo Group Ltd. [2023] EWHC 126, 539 (Pat). („Olles võtnud arvesse kõiki tõendeid mahusoodustuste kohta olen jõudnud selgele järeldusele, et suurimatele InterDigitali litsentsisaajatele väidetavalt kohaldatud mahusoodustustel (s.t vahemikus 60-80%) ei ole ühtegi majanduslikku või muud põhjendust. Selle asemel on nende peamine eesmärk püüda toetada InterDigitali valitud „programmihindasid“. Nende peamine tagajärg on diskrimineerimine väiksemate litsentsisaajate suhtes.”); Optis Cellular Technology v. Apple Retail UK [2023] EWHC 1095 (Ch) („[A]rvestades Optise vastaspoolte olemust võrreldavate osapooltega, kelleks on üldiselt väikesed turuosalised, kellel on väikesed või vähemalt mitte suured müügiimahud, tekib küsimus, kas need litsentsid kajastavad õigesti FRAND-i määra sellise vastaspoolte jaoks nagu Apple.”)

²¹ Vaata Euroopa Komisjoni VKE-uuringu lisa, küsimus 12.

²² Vastavalt 65% (17 26-st) ja 64% (18 28-st). Vt VKE-uuringu lisa 8.3, küsimus 16.

²³ Vt Sisvel International S.A. v. Haier Deutschland GmbH (FCJ 2020); vt Motorola Mobility Inc. v. Microsoft Corp (2013).

²⁴ Interdigital Technology Co. v. Lenovo Group Ltd., p 16, [2023] EWHC 539 (Pat).

²⁵ IPLytics, SEP Litigation Trends and Licensing Realities 7 (2021), <https://actonline.org/seplitigation-trends-and-licensing-realities-ipwatchdog-and-iplytics-march-2021/>.

olukorras olevaid ja alaesindatud sidusrühmi, nimelt **VKE-sid**. Muudatustega, mis suurendavad pädevuskeskuse kasutamist õiglaste SEP litsentsimise läbirääkimiste pidamise hõlbustamisel ning osapooltele põhiteabe ja tööriistade pakkumisel, et teha litsentsimise protsessi ajal kõige teadlikum otsus, piirab EL-i SEP-määrus **kuritarvitamist ning julgustab innovatsiooni ja konkurentsi**.

Lugupidamisega

Mike Sax
Asutaja ja juhatuse esimees

Brian Scarpelli
Ülemaailmse poliitika vanemnõunik

Priya Nair
Intellektuaalomandi poliitika nõunik

Lisa: Soovitavad muudatused tekstis ja nende selgitused

ACT | App Association esitab alljärgnevalt ettepanekud muudatusteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku kohta (mis käsitleb standardi rakendamiseks olulisi patente ja millega muudetakse määrust (EL) 2017/1001 (ELi SEP-määrus)) tekstis koos selgitustega. Meie soovitatavad muudatused tekstis ja nende selgitused põhinevad App Associationi liikmete tagasisidel, mille eesmärk on parandada nende standardi rakendamiseks oluliste patentide (SEP-d) hindamist ja ELi SEP-määruses sätestatud õiglasi, mõistlikke ja mittediskrimineerivaid (FRAND) litsentsimisprotseduure. Valitud lõigud puudutavad määruse ettepaneku asjakohaseid osasid, mis võiksid olla selgemad, tegemist ei ole kogu õigusakti täieliku või ammendava analüüsiga.

Põhjendusi puudutavad lõigud¹

4 – Erandid pädevuskeskuse menetlustest

Standardite, näiteks traadita-side standardite teatavate kasutusjuhtumite puhul on olemas väljakujunenud ärisuhted ja litsentsimistavad, mille puhul mitme põlvkonna jooksul toimuvad korduvad protsessid, mis toovad kaasa märkimisväärse vastastikuse sõltuvuse ja märkimisväärse väärtuse nii SEP-de omanikele kui ka rakendajatele. Need standardid peaksid olema kindlaks määratud sidusrühmade poolt vastavalt artiklile 66. On muid, tavaliselt uuendamaid kasutusjuhtumeid – mõnikord samade standardite- või nende alarühmade puhul – vähem väljakujunenud turgudega, hajutatud ja vähem konsolideeritud rakendajate kogukondadega, mille puhul litsentsitasu ja muude litsentsimistingimuste prognoosimatus ning võimalikud keerukad patendihindamised ja väärtuse hindamised ja nendega seotud kohtuvaidlused mõjutavad rohkem stiimuleid võtta standardtehnoloogiaid kasutusele uuenduslikes toodetes. Selleks et tagada proportsionaalne ja sihipärane reageerimine, ei tohiks teatavaid käesoleva määruse kohaseid menetlusi, nimelt summaarse litsentsitasu kindlaksmääramist ja kohustuslikku FRAND-tingimuste kindlaksmääramist enne kohtuvaidlust, kohaldada teatavate standardite või nende osade kindlaksmääratud kasutusjuhtumite suhtes, mille korral on piisavalt tõendeid selle kohta, et standardi rakendamiseks olulise patendi FRAND-tingimustel litsentsimise üle peetavad läbirääkimised ei põhjusta märkimisväärseid raskusi või ebatõhusust. Traadita side, mobiilside, WIFI ja audio/video koodeki standardid kohta on olemas märkimisväärne kindlus, et need on põhjustanud olulisi raskusi ja ebatõhusust, mis mõjutavad siseturu toimimist ning nende suhtes tuleks kohaldada artikleid 17 ja 18 ning artiklit 34(1) kuni komisjon teeb kindlaks, et siseturu toimimist mõjutavad olulised raskused ja ebatõhusus on lahendatud.

Selgitus: põhjendust 4 tuleks muuta vastavalt ülaltoodud soovitustele. Standardid mõjutavad sageli mitut turgu ja „kasutusjuhtumite” parimate tavade kindlaksmääramine ei hõlma ühegi standardiga seotud ärisuhteid ja litsentsimistavasid. Seetõttu peaks analüüs põhinema olemasolevate ja tulevaste standardite standardil endal. On hästi teada, et traadita side, mobiilside, WIFI ja audio/video koodekistandardite litsentsimise vaidlused mõjutavad endiselt konkurentsi ja innovatsiooni tõhusust ELi siseturul, kuna selles osalevad pahausklikud SEP-arendajad. Nendes standardites kasutavad standardeid välja töötavad organisatsioonid (SDO) SEP litsentsimise läbirääkimistel enda kasuks mitmetähenduslikke FRAND-i määratlusi, sealhulgas moonutades oma

¹ Preambuli numbri juurde kuuluv pealkiri ei esine EL-i SEP määruses ja see viitab ainult käsitletavale teemale, millega lõik on seotud.

patenteeritud tehnoloogia väärtust, et saada suuremaid kasutustasusid. Nendest standarditest on tingitud paljud SEP litsentsimise vaidlused ja need õigustavad EL-i sekkumist selge ja prognoositava SEP-de litsentsimissüsteemi juurutamiseks meetmete võtmisel. Eelkõige ei saa VKE-d endale lubada kulukat litsentsivaidlust ega taha riskida sisenemisega turule, kus esineb kõrge kohtuvaidluste tekkimise võimalikkus. Seetõttu tuleks neid standardeid hinnata EUIPO pädevuskeskuse menetluste kohaselt.

27 – Olulisuse kontroll

Registrisse tuleks kanda kõik ~~standardi rakendamiseks oluliste patentide olulisuse hindamised, mille sõltumatu üksus on teinud enne määruse jõustumist, näiteks patendipuulide kaudu, ning~~ õigusasutuste tehtud olulisuse kindlaksmääramised. Kui pädevuskeskusele on esitatud registris olevat teavet toetavad asjakohased tõendid, ei peaks ~~nende SEP-de~~ olulisust uuesti kontrollima.

Selgitus: põhjendust 27 tuleks muuta, et jätta välja sõltumatud olulisuse hindamised patendipuulide poolt. Kui olulisuse kontrolli ei teosta kohtuasutus, tuleks olulisuse kontroll läbi viia kõigi pädevuskeskuses registreeritud SEP-de puhul, olenemata sõltumatu üksuse poolt läbiviidud eelnevast olulisuse hindamisest. Mõned tuntud patendipuulid on väitnud, et nad ei pea FRAND-kohustusest kinni pidama, kuigi nad on FRAND-iga koormatud SEP omaniku esindajad. Patendipuuli varasema olulisuse kontrolli tulemuse järgimine annab oponentidele patendipuulidele võimaluse taotleda EUIPO standardite alusel potentsiaalselt ebaolulisi patente mitte-FRAND tingimustel. EL-i SEP-määruse artikli 8 punkti b kohaselt on varasemate sõltumatute olulisuse kontrollide aktsepteerimiseks vajalikud tõendid SEP registreerimisnumber, patendipuuli, selle halduri ning hindaja identifitseerimisandmed. Need tõendid ei ole piisavad kinnitamaks, et patenteeritud uuendus on asjakohase tehnilise standardi jaoks oluline.

Artiklid²

1.3 & 1.4 – Erandid pädevuskeskuse menetlustest (olemasolevad standardid)

3. Artikleid 17 ja 18 ning artikli 34 lõiget 1 ei kohaldata SEP-de suhtes niivõrd, kui võrd neid rakendatakse komisjoni poolt kooskõlas lõikega 4 kindlaks määratud ~~standardite kasutusjuhtumite~~ suhtes. Traadita side, mobiilside, WIFI ja audio/video koodeki standardid kohta on olemas märkimisväärne kindlus, et need on põhjendanud olulisi raskusi ja ebatõhusust, mis mõjutavad siseturu toimimist ning nende suhtes tuleks kohaldada artikleid 17 ja 18 ning artiklit 34(1) kuni komisjon teeb kindlaks, et siseturu toimimist mõjutavad olulised raskused ja ebatõhusus on lahendatud.
4. Kui on piisavalt tõendeid selle kohta, et seoses teatavate standardite või nende osade kindlakstehtud ~~-kasutusjuhtumitega~~ ei põhjusta standardi rakendamiseks olulise patendi FRAND-tingimustel litsentsimise üle peetavad läbirääkimised märkimisväärseid raskusi või

² Artikli numbrite juurde kuuluvad pealkirjad ei esine EL-i SEP määruses ja need viitavad ainult käsitletavale teemale, millega lõik on seotud.

ebatõhusust, mis mõjutavad siseturu toimimist, koostab komisjon pärast asjakohast konsulteerimist artikli 67 kohase delegeeritud õigusaktiga loetelu ~~sellistest kasutusjuhtumitest~~, standarditest või nende osadest lõike 3 kohaldamiseks.

Selgitus: artikli 1 lõikeid 3 ja 4 tuleks muuta kooskõlas järgmiste soovitudustega. Meie põhjendus nende soovitudud muudatuste kohta on kooskõlas meie põhjenduse 4 kohta antud selgitusega.

2.9 & (ettepaneku artiklid 2.19-2.23) – Selged ja määratletud mõisted

9. „FRAND-tingimuste kindlaksmääramine“ – struktureeritud menetlus SEP litsentsimise FRAND-tingimuste kindlaksmääramiseks ~~algatatud ühe poole taotlusel, milles neutraalne isik, lepitaja, abistab pooli FRAND-tingimuste kindlaksmääramisel, võib nõuda osapooltelt tõendeid ning peaks tegema mittesiduva ettepaneku ja aruande, kui pooled ei suuda oma vaidlust lahendada;~~
10. „summaarne litsentsitasu“ – kõigi standardi jaoks oluliste patentide maksimaalne litsentsitasu;
11. „patendipuul“ – üksus, mis on loodud kahe või enama standardi rakendamiseks olulise patendi omaniku vahelise lepinguga, et litsentsida üht või mitut oma patenti üksteisele või kolmandale isikule;
12. „vastastikune hindamine“ – menetlus olulisuse kontrolli esialgsete tulemuste uuesti läbivaatamiseks hindajate poolt, kes ei ole need hindajad, kes tegid algse olulisuse kontrolli;
13. „patendinõudluse tabel“ – ühe patendinõudluse elementide (tunnuste) ja vähemalt ühe standardit käsitleva nõude või soovitud vastavuse esitamine;
14. „standardit käsitlev nõue“ – dokumendi sisus esinev väljend, mis kajastab objektiivselt kontrollitavaid kriteeriume, mis peavad olema täidetud ja millest ei ole lubatud kõrvale kalduda, kui nõutakse vastavust dokumendile;
15. „standardit käsitlev soovitus“ – dokumendi sisus esinev väljend, milles esitatakse võimalik valik või toimimisviis, mida peetakse eriti sobivaks, ilma teisi tingimata mainimata või välistamata;
16. „patendipere“ – patendidokumentide kogum, mis hõlmab sama leiutist ja mille liikmetel on samad prioriteedid;
17. „sidusrühm“ – isik, kes suudab tõendada õigustatud huvi SEP-de vastu, sealhulgas SEP omanik, rakendaja, SEP omaniku esindaja või rakendaja või SEP omanike ja rakendajate huve esindav ühendus;
18. „pädevuskeskus“ – EUIPO haldusüksused, kes täidavad käesoleva määrusega EUIPO-le antud ülesandeid.
19. „olulisuse kontroll“– protsess, mille käigus hindab hindaja selle määruse alusel loodud hindajate loendist, kas väidetav SEP on käesolevas määrukses välja töötatud standardi jaoks oluline;
20. „hindaja“– isik, kes teostab olulisuse kontrolli;
21. „lepitaja“– isik, kes osaleb FRAND-määramisel või keda kutsutakse abistama osapooli summaarse litsentsitasu määramisel;
22. „vastastikune hindamine“– menetlus olulisuse kontrolli tulemuste uuesti läbivaatamiseks hindajate poolt, kes ei ole need hindajad, kes tegid algse olulisuse kontrolli;
23. „mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtted“ (VKEd)– ettevõtted, nagu on määratletud komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitudustes, mis käsitleb mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtteid

Selgitus: lõiget 9 tuleks muuta ja pakutud lõiked 19–23 tuleks lisada artiklisse 2. Saavutamaks komisjoni eesmärgi edendada SEP-litsentsimise läbipaistvust ja prognoositavust, peab komisjon püüdma selgitada ja määratleda kõik mõisted, mis on ELi SEP-määruse sätete jaoks olulised. Selged definitsioonid on eriti olulised VKEde jaoks, kes tegutsevad litsentsimise protsessi ajal minimaalsete rahaliste ja professionaalsete ressurssidega. Meie pakutavate muudatustega määratletakse mõisted, mis on selle määruse mõistmise jaoks tingimata vajalikud. Sel põhjusel kutsume komisjoni tungivalt üles määratlema selgelt kõik mõisted, mis on ELi SEP-määruse läbipaistvuse ja prognoositavuse seisukohast kõige tähtsamad.

Kavandatud artikkel 3 – FRAND-kohustuste olulised põhimõtted

Kohustus litsentsida SEP õiglastel, mõistlikel ja mittediskrimineerivatel (FRAND) tingimustel peab hõlmama järgnevat:

1. SEP omanik ei saa keelduda oma SEP-de litsentsimisest poolele, kes on valmis nõustuma FRAND-tingimustega;
2. SEP-ga seotud FRAND-kohustus, mis seob patendi omanikku, seob kõiki järgnevaid patendi omanikke ja nende esindajaid, sealhulgas patendipuule;
3. SEP omanik ei tohiks nõuda, et rakendajad võtaksid või väljastaksid FRAND-koormatud SEP-le litsentse, mis ei ole standardi jaoks olulised, jõustatavad, mida ei ole rikutud või mis on kehtetud;
4. SEP omanik ei tohiks taotleda ettekirjutuste ega muude välistavate õiguskaitsevahendite rakendamist, välja arvatud piiratud juhtudel, kui rahalised õiguskaitsevahendid ei ole kasutamiseks saadaval;
5. Kehtiva, rikutud ja jõustatava FRAND-iga koormatud SEP mõistlik määr peaks põhinema tegeliku patenteeritud leiutise väärtusel, välja arvatud selle standardisse lisamisel, ning võtma arvesse kõigi konkreetse standardiga seotud SEP-de eeldatavat üldist litsentsitasu määra.

Selgitus: väljapakutud artikkel tuleks lisada käesoleva määruse teksti. Üaltoodud väljapakutud tekst sisaldab viit laialt levinud põhimõtet tasakaalustatud SEP litsentsimise protsessi tagamiseks. Paljud SDO-d, mis nõuavad FRAND-kohustust, ei suuda sageli pakkuda selget definitsiooni, mis võimaldab SEP omanikel kuritahtlikke taktikaid rakendada, sealhulgas kasutada ära FRAND-kohustustega seotud ebaselgust. Kui SDO-d ei ole piisava läbipaistvusega, peab komisjon andma ELi sidusrühmadele juhiseid. Selle kavandatud artikli lõige 1 vähendab SEP omaniku, tavaliselt lõpptootja, võimalust keelduda litsentsi andmisest litsentsi soovivale litsentsisaajale, et käituda konkurentidega nende turul kuritahtlikul viisil ja saada teatud litsentsisaajatelt oma SEP jaoks lisaväärtust. Väljapakutud artikli lõige 2 tagab, et SEP omanikud ei kasuta üleandmistaktikat selleks, et volitatud isik FRAND-kohustusest kõrvale hiiliks. Seetõttu palume, et komisjon lisaks selle uue kavandatud artikli, milles määratletakse FRAND-kohustuse kaks lahutamatu elementi.

8(b) – Sõltumatud olulisuse kontrolli hindamised

SEP omanik esitab pädevuskeskusele järgmise teabe, mis lisatakse andmebaasi ja millele viidatakse registris:

(a) liikmesriigi pädeva kohtu lõplik otsus registreeritud standardi rakendamiseks olulise patendi olulisuse kohta kuue kuu jooksul alates sellise otsuse avaldamisest;

~~(b) mis tahes olulisuse kontroll, mille sõltumatu hindaja on teinud puuli kontekstis enne väljaannete talitus: palun lisada kuupäev: 24 kuud alates käesoleva määruse jõustumisest, märkides ära SEP registreerimisnumbri, patendipuuli ja selle halduri identifitseerimisandmed ning hindaja.~~

Selgitus: põhjenduses 27 soovitatud muudatuste tõttu tuleks artikli 8 punkt b välja jätta.

15(2)(g) – ELi-spetsiifilise summaarse litsentsitasu määramine

2. Lõike 1 kohane teade sisaldab järgmist teavet:

- (a) standardi kaubanduslik nimetus;
- (b) standardit määratlevate tehniliste kirjelduste loetelu;
- (c) lõikes 1 osutatud teate esitanud SEP omanike nimed;
- (d) lõikes 1 osutatud SEP omanike hinnanguline osakaal kõigi SEP omanike hulgas;
- (e) nende ühises omanduses SEP-de hinnanguline osakaal kõigist standardiga seotud SEP-dest;
- (f) punktis c osutatud SEP omanikele teadaolevad kasutusviisid;
- (g) ~~ülemaailmne~~ summaarne litsentsitasu, ~~välja arvatud juhul, kui teavitavad pooled täpsustavad, et summaarne litsentsitasu ei ole ülemaailmne;~~
- (h) mis tahes ajavahemik, mille jooksul lõikes 1 osutatud summaarne litsentsitasu kehtib.

Selgitus: Artikli 15 lõike 2 punkt g tuleks välja jätta. Pooled peaksid saama kokku leppida ainult Euroopa Liidule omases litsentsitasu määras. Üleilmsete litsentsitasude määrade kehtestamine on sidusrühmadele, sealhulgas VKE-dele kahjulik, kuna see võimaldab SEP omanikel määrata potentsiaalselt ebaproportsionaalse litsentsitasu, mis, juhul kui rakendusstandardite kasutaja sellega ei nõustu, võimaldaks SEP omanikul taotleda ülemaailmse kohtuliku keelu taotlemist. Teatud Euroopa jurisdiktsioonides on võimaldatud selliste kuritahtlike taktikate kasutamist, pannes teised riigid oma uuendajate kaitseks eeskuju järgima. Seetõttu on tulemus viinud võitluseni jurisdiktsioonide vahel, kes keelduvad rahuldumast teises jurisdiktsioonis antud kohtulikku keeldu. EL peaks keskenduma ainult oma sidusrühmadele ja piirama summaarse litsentsitasu määramist oma majandusega.

18(1) – ELi-spetsiifilise summaarse litsentsitasu määramine

1. SEP või rakendaja võib taotleda pädevuskeskuselt mittesiduvat eksperdiarvamust ~~ülemaailmse~~ summaarse litsentsitasu kohta.

Selgitus: Artikli 18 lõiget 1 tuleks muuta tagamaks, et summaarne litsentsitasu on ELi-põhine. Kuigi mõistame, et globaalse litsentsitasu määramata jätmine jätab alles küsimuse

killustatusest üle kogu maailma, on see määrus üks samm laiemahenduse suunas. Aja jooksul peavad jurisdiktsioonid tegema koostööd, et töötada välja laiem rahvusvaheline mehhanism jõupingutuste ühtlustamiseks rahvusvahelisel SEP litsentsimise maastikul. See määrus aitab stimuleerida ELi majandust, pakkudes samal ajal teistele jurisdiktsioonidele nende sisemajanduse jaoks näidisraamistikku.

28(3) – Järjepidev olulisuse kontrollimise protseduur

1. Pädevuskeskus haldab olulisuse kontrolli süsteemi, tagades selle objektiivse ja erapooletu läbiviimise ning saadud teabe konfidentsiaalsuse kaitse.

2. Olulisuse kontrolli teeb artikli 27 kohaselt valitud hindaja. Hindajad kontrollivad registreeritud standardi rakendamiseks oluliste patentide olulisust standardi suhtes, mille jaoks need on registreeritud.

~~3. Olulisuse kontrolli tehakse igast patendiperest ainult ühe SEP suhtes vastavast patendipere, kooskõlas artikliga 20.~~

4. Kui olulisuse kontrolli ei tehta või see pole käimas, ei välista see litsentsimise üle peetavaid läbirääkimisi ega kohtu- või haldusmenetlust seoses registreeritud SEP-ga.

5. Hindaja teeb olulisuse kontrolli tulemusest ja selle põhjustest kokkuvõtte põhjendatud arvamuses, või vastastikuse hindamise korral lõplikus põhjendatud arvamuses, mis ei ole õiguslikult siduv.

6. Olulisuse kontrolli tulemust ja hindaja põhjendatud arvamust või vastastikuse eksperdi hinnangu andja lõplikku põhjendatud arvamust võib kasutada tõendusmaterjalina sidusrühmadele, patendipuulidele, avaliku sektori asutustele, kohtutele või vahekohtunikele.

~~[Väljapakutud lõige 7] Mõistliku aja jooksul, mille määrab pädevuskeskus igal üksikjuhul eraldi, ja kui hindaja leiab, et üks patendipere patent on oluline, kannab SEP omanik (või omanikud) vastutust, et tõestada kõigi teiste patendipere patentide olulisust.~~

Selgitus: Artikli 28 lõige 3 tuleks välja jätta ja lisada väljapakutud lõige 7, et tagada prognoositav ja usaldusväärne olulisuse kontrollimise protsess. On oluline, et komisjon võtaks arvesse mitteasjakohaste ja ebaoluliste patentide ülemäärast litsentsimist. Patendipere ühe SEP võime määrata patendipere teiste patentide olulisust võimaldab EL-is potentsiaalselt ebaoluliste patentide jõustamist SEP-na EL-is, välja arvatud juhul, kui vastupidist tõestab liikmesriigi pädev kohus või SEP valitakse välja iga-aastase olulisuse kontrolli käigus. Mõlemal juhul on potentsiaalselt ebaoluline patent SEP litsentsimise ökosüsteemile juba kahju tekitanud. Liikmesriikide ja väljaspool ELi asuvate jurisdiktsioonide patendiseaduste erinevusi silmas pidades ei ole mõistlik otsustada, et patent on ühes jurisdiktsioonis oluline, tuginedes asjaolule, et patent on oluline mõnes teises jurisdiktsioonis. See on SEP litsentsimise ökosüsteemile kahjulik, kui EL peab patente nende mõõdikute põhjal oluliseks. See arusaam peaks kehtima praktiseerivate ja mittepraktiseerivate sidusrühmade kohta, kellel on deklareeritud SEP. Seetõttu peaksid SEP omanikud, kes tunnistavad oma patendi(d) oluliseks, kandma kohustust tõendada kõigi oma patendipere vastavate patentide olulisust pärast seda, kui pädevuskeskus on kindlaks määranud ühe sellise patendi olulisuse.

33 – Olulisuse kontrollide järjepidevus

1. Pädevuskeskus kannab olulisuse kontrolli või vastastikuse hindamise tulemuse registrisse ning põhjendatud arvamuse ja lõpliku põhjendatud arvamuse andmebaasi. ~~Käesoleva määruse kohase olulisuse kontrolli tulemus kehtib kõigi samasse patendiperesse kuuluvate SEP-de suhtes.~~
2. Pädevuskeskus avaldab registris valimisse kuuluvate SEP-de osakaalu SEP omaniku ja konkreetse registreeritud standardi kohta, mis on edukalt läbinud olulisuse kontrolli.
3. Kui tulemuste avaldamisel tehakse pädevuskeskusele omistatav viga, parandab pädevuskeskus vea omal algatusel või SEP registreerija taotlusel ning avaldab vigade paranduse.

Selgitus: Artikli 33 lõike 1 soovitud muudatus tuleks teha kooskõlas kavandatava ELi SEP-määruse artikli 28 lõikega 3 ja põhjendusega 3.

34 – Ulatuslikud erandid kohustuslikest pädevuskeskuse menetlustest (ajutised keelud)

1. FRAND-määramise standardi ja teostuse kohta, mille jaoks on loodud registris kanne, algatab üks järgmistest isikutest:
 - a) SEP omanik enne SEP rikkumishagi algatamist liikmesriigi pädevas kohtus;
 - b) SEP rakendaja enne mis tahes taotlust SEP litsentsi FRAND-tingimuste kindlaksmääramiseks või hindamiseks liikmesriigi pädevas kohtus.
2. FRAND-määramist taotlevale poolele viidatakse kui „taotlevale poolele”, igale päringule vastavale poolele kui „vastavale poolele” ja mõlemale poolele viidatakse FRAND-määramisel kui „poolele”.
3. FRAND-määramise võib algatada pool või pooled, et vabatahtlikult lahendada FRAND-tingimustega seotud vaidluseid.
- ~~4. Kohustus algatada FRAND-määramine enne kohtumenetlust, vastavalt lõikele 1, ei piira kummagi poole võimalust taotleda liikmesriigi pädevalt kohtult ajutise rahalise ettekirjutuse väljaandmist väidetava rikkuja vastu kuni FRAND-otsuse tegemiseni. Esiolgne ettekirjutus välistab väidetava rikkuja vara arestimise ja SEP rikkumises kahtlustatavate toodete arestimise või kohaletoometamise. Kui siseriikliku õigusega nähakse ette, et rahalist laadi ajutist ettekirjutust saab taotleda ainult juhul, kui asja menetlemine on sisuliselt pooleli, võib kumbki pool esitada asja sisuliseks lahendamiseks liikmesriigi pädevasse kohtusse. Kuid pooled taotlevad liikmesriigi pädevalt kohtult sisulise EN 47 menetluse peatamist FRAND-määramise ajaks. Otsustades, kas anda ajutine ettekirjutus, arvestab liikmesriigi pädev kohus, et FRAND-määramise menetlus on pooleli.~~
5. Kui FRAND-määramine on lõpetatud, on pooltele kättesaadavad kõik meetmed, sealhulgas ajutised, ettevaatus- ja parandusmeetmed.

Selgitus: Artikli 34 lõige 4 tuleks tervikuna välja jätta. Väikestele sidusrühmadele oleks kõige kahjulikum, kui puudub selgus, mida kujutab endast „rahaline olemus” ajutise ettekirjutuse kohaldamisel. VKEd teevad väikesema tõenäosusega uuendusi vastavate standardite täiendamiseks, kui peamised poliitika- ja õigusraamistikud on vähem usaldusväärsed ja läbipaistvad. Kui VKE suhtes kohaldataks ajutist ettekirjutust, kannaksid nad tõenäoliselt hüvitamatut ning tohutut tulu- ja investeeringukahju isegi siis, kui kohus otsustaks hiljem, et kõnealuse SEP tegelikku rikkumist ei esinenud. Kuigi komisjon võib arvestada VKEdest uuendajaid, kes on SEP omanikud, on tõenäoline, et seda sätet hakkab kasutama vähemus patendiportfelli kuuluvatest suurtest patendiomanikest, kes on sageli kasutanud ära ebaselgusi seadustes ja eeskirjades rakendusstandardite kasutajate kahjuks. See protsess muudaks ebaefektiivseks ka kohustusliku FRAND-määramise eesmärgi enne nõuete esitamist UPC-s või liikmesriigi pädevas kohtus, kuna SEP omanikud saaksid vältida selle nõude kohaldumist.

66 – Ulatuslikud erandid kohustuslikest pädevuskeskuse menetlustest (olemasolevad standardid)

1. Kuni [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev: 28 kuud alates käesoleva määruse jõustumisest] võivad selliste SEP-de omanikud, mis on olulised enne käesoleva määruse jõustumist avaldatud standardi (edaspidi „olemasolevad standardid”) jaoks ja mille suhtes on võetud FRAND-kohustused, teatada pädevuskeskusele vastavalt artiklitele 14, 15 ja 17 kõigist olemasolevatest standarditest või nende osadest, mis määratakse kindlaks delegeeritud õigusaktis kooskõlas lõikega 4. Käesolevas määruses sätestatud menetlusi, teatamis- ja avaldamisnõudeid kohaldatakse mutatis mutandis.

2. Kuni [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev: 28 kuud alates käesoleva määruse jõustumisest] võivad sellise standardi rakendajad, mis on avaldatud enne käesoleva määruse jõustumist ja mille suhtes on võetud FRAND-kohustused, teatada artikli 14 lõike 4 kohaselt pädevuskeskusele kõigist olemasolevatest standarditest või nende osadest, mis määratakse kindlaks delegeeritud õigusaktis kooskõlas lõikega 4. Käesolevas määruses sätestatud menetlusi, teatamis- ja avaldamisnõudeid kohaldatakse mutatis mutandis.

3. Kuni [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev: 30 kuud alates käesoleva määruse jõustumisest] võib SEP omanik või rakendaja taotleda artikli 18 kohaselt eksperdiarvamust olemasoleva standardi või selle osade jaoks oluliste SEP-de kohta, mis määratakse kindlaks delegeeritud õigusaktis kooskõlas lõikega 4. Artiklis 18 sätestatud nõudeid ja menetlusi kohaldatakse mutatis mutandis.

4. Kui siseturu toimimine on **standardit hõlmavate** SEP-de ebatõhusa litsentsimise tõttu väga moonutatud, määrab komisjon pärast asjakohast konsulteerimist artikli 67 kohase delegeeritud õigusaktiga kindlaks, millistest olemasolevatest standarditest, nende osadest või **asjakohastest kasutusjuhtumitest** võib lõike 1 või 2 kohaselt teatada või mille kohta võib lõike 3 kohaselt taotleda eksperdiarvamust. Samuti määratakse delegeeritud õigusaktiga kindlaks, milliseid käesolevas määruses sätestatud menetlusi ning teatamis- ja avaldamisnõudeid nende olemasolevate standardite suhtes kohaldatakse. Delegeeritud õigusakt võetakse EN 59 EN vastu [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev: 18 kuud alates käesoleva määruse jõustumisest].

5. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira ühtegi õigusakti, mis on vastu võetud, ja õigusi, mis on omandatud [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev: 28 kuud alates käesoleva määruse jõustumisest].

Selgitus: artiklit 66 tuleks muuta järgmisi soovitusi arvestades. Meie põhjendus nende soovitatud muudatuste kohta on kooskõlas meie põhjenduse 4 ja artikli 1 kohta antud selgitusega.